

SPOROČILO ZA MEDIJE

Ljubljana, 2. 12. 2013

9. STROKOVNI POSVET GORE IN VARNOST, 27. 11. 2013

V sredo je v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje Republike Slovenije na Igu potekal 9. strokovni posvet Gore in varnost, ki so ga pripravili Planinska zveza Slovenije, Gorska reševalna zveza Slovenije ter Odbor Gore in varnost v sodelovanju z Upravo Republike Slovenije za zaščito in reševanje.

Posveta se je udeležilo 50 udeležencev, ki so poslušali predstavitve strokovnjakov iz Planinske zveze Slovenije in Gorske reševalne zveze Slovenije. Podobno kot v prejšnjih letih smo analizirali nekatere gorske nesreče v letošnjem letu, posebno pozornost pa smo namenili boleznim in bolezenskim stanjem, ki jih obiskovalci prinesemo s seboj v gore. Ob koncu posveta, na katerem so si udeleženci in predavatelji izmenjali izkušnje, vzpostavili nove ter utrdili obstoječe strokovne vezi, je bil predstavljen tudi predlog za pripravo Nacionalnega programa varnosti v gorah.

Strokovni sodelavec Planinske zveze Slovenije, alpinistični inštruktor in inštruktor gorski reševalec **Matjaž Šerkezi** je predstavil dve nesreči v snežnem plazju (pod Kamniškim Dedcem in v Kotliški grapi), ki sta se končali s smrtjo ponesrečenca. Podrobna analiza obeh nesreč, ki je vključevala potek ture, snežne in vremenske razmere ter okoliščine prizorišča nesreče in poškodovanca, sta pokazali nekatere skupne poteze. Pri obeh nesrečah je značilno, da sta se poškodovana odpravila na turo prepozno in sama, da nista upoštevala preteklih in trenutnih vremenskih razmer in da nista uporabila plazovne žolne. Pri obeh reševanjih je bilo prisotno tudi veliko objektivno tveganje reševalcev zaradi velike nevarnosti snežnih plazov. Nesreča v Kotliški grapi je opozorila tudi na pomen (ne)ustreznega komuniciranja z javnostmi.

Inštruktorja gorska reševalca iz celjske postaje Gorske reševalne zveze Slovenije **Aleš Kovač** in **Brane Povše** sta predstavila nesrečo s smrtnim izidom v Gonžarjevi peči in reševanje naveze v steni Rinke. Predstavljene okoliščine izvedenega improviziranega samovarovanja ponesrečenega kažejo, na popolno odsotnost kakršnegakoli znanja o uporabi osebne zaščitne opreme. Poudarjen je bil pomen usposabljanja za varnejše gorniško delovanje ali udeležba na vodenih turah (planinskih društev ali gorskih vodnikov). Nočno stensko reševanje je odprlo številna vprašanja o odgovornosti za kakovostno izvajanje alpinistične šole v odsekih in tovariški pomoči. Zdi se, da so se v tem primeru nakopičile številne pomanjkljivosti (neizkušenost, slabo poznavanje smeri, neustrezna opremljenost ...), ki pa izvirajo iz dejstva, da je tura v učnem procesu potekala brez prisotnosti alpinističnega inštruktorja ali alpinista.

Zdravnica in gorska reševalka **dr. Petra Zupet** je podrobno in nazorno predstavila delovanje srca ter spremembe v delovanju, ki so posledica staranja in spremljajočih dejavnikov tveganja. Poudarila je, da ima redna zmerna telesna aktivnost na zdravje številne pozitivne učinke tako pri zdravih posameznikih kot bolnikih s srčno-žilnimi obolenji. Opozorila je tudi, da gornišstvo sodi v skupino visoko intenzivnih telesnih aktivnosti in zato tudi bolj rizičnih za nastanek srčnih zapletov, zato sta tako preventiva kot usposabljanje za ukrepanje izjemno pomembna. Ne glede na vse, pa je treba vedeti, kdaj je nujno prekiniti z vzponom in nemudoma poklicati pomoč.

Medicinska sestra **Irena Pečavar Čarman** je v svojem prispevku predstavila primere iz ambulantne prakse, pri katerih ni šlo za posredovanje gorskih reševalcev, so pa ljudje po koncu ture poiskali zdravniško pomoč in za regeneracijo telesa uporabili bolniški stalež. Predstavljeni primeri so opozorili na slabo poznavanje ali napačne predstave o značilnostih gorskega sveta, o nekritičnem sprejemanju informacij s svetovnega spleta, pa tudi precenjevanju lastnih psihofizičnih sposobnosti ob gorniškem naporu. Ker ni podatkov nimamo vpogleda, koliko je tovrstnih primerov neustreznega gibanja v gorah, verjetno pa je, da je zaradi večjega števila obiskovalcev gora teh primerov iz leta v leto več.

Inštruktor planinske vzgoje in vodnik Planinske zveze Slovenije **mag. Borut Peršolja** je predstavil **predlog za pripravo Nacionalnega programa varnosti v gorah**. Podatki iz analize gorskih nesreč kažejo, da je število smrtnih žrtev podobno,

kot na drugih področjih (na primer mrtvi v delovnih nesrečah s traktorji), vendar je vlaganje v aktivno preventivo neprimerljivo manjše. Med gorskimi nesrečami je približno dve tretjini gorniških nesreč, med gorniški nesrečami pa je k nizek delež udeležencev, ki so člani planinske organizacije. Zaradi vedno večjega števila neorganiziranih obiskovalcev gora je treba povezati vse, ki se s tem področjem ukvarjamo neposredno ali posredno. Nacionalni program bi se moral opreti na vizijo nič. Gre za pozitiven in odgovoren odnos obiskovalcev gora, ki so s svojim celotnim delovanjem in ravnanjem dolžni preprečiti najhujše posledice nesreč ter zagotoviti varen dolgoročni cilj: nič mrtvih in nič hudo poškodovanih zaradi nesreč v gorah.

Borut Peršolja

Gradivo s posveta: je objavljeno na spletnem mestu PZS, <http://www.pzs.si/mediji.php?pid=191>.

Dodatne informacije:

Dušan Polajnar, strokovni delavec GRZS, 041 603 335, E: grzs@siol.net,

Zdenka Mihelič, predstavnica PZS za odnose z javnostmi. 041 222 358, E: zdenka.mihelic@pzs.si.